

Dokumentnamn		Dokumenttyp	Datum
Samverkansprojekt		Riktlinjer	2009-04-21
Diariern/Projekt nr	Upprättad av	Godkänd av	Version
5508-2009-904095	Elisabet Ahlin & Eleonor Modigh	Karin Hallerby	1.0

Samverkansprojekt

1. Bakgrund

Mot bakgrund av att det denna programperiod eftersträvas mer samverkan och större projekt budgetmässigt har dessa riktlinjer om samverkansprojekt utformats.

En fördel med samverkansprojekt är att istället för att varje part på egen hand ansöker om att driva separata projekt med likadant upplägg och innehåll går två eller flera parter samman och genomför ett stort sammanhållet projekt. Parterna utser gemensamt en sökande som blir stödmottagare.

Syftet med samverkansprojekt är de verksamhetsmässiga fördelarna och att flera ska kunna ta del av EU-stödet, inom ramen för strukturfondsbestämmelserna och då särskilt reglerna om offentlig upphandling och statsstöd.

2. Kriterier och definition av samverkansprojekt

- Samtliga parter ska vara namngivna redan i ansökan om stöd
- Enbart parter som skulle kunna vara stödmottagare får ingå som part i samverkansprojekt
- Ett samverkansprojekt får inte bildas för att kringgå offentlig upphandling
- Alla parter ska ha del av EU-stödet (stödmottagaren får del av EU-stödet direkt och parterna indirekt)

3. Rättsregler

Det finns ett antal rättsregler som styr och begränsar stödgivningen till projekt med parter som samverkar.

Tillväxtverkets/förvaltande myndighets beslut om stöd är ett gynnande förvaltningsbeslut som endast kan ha en mottagare; stödmottagaren. Beslutet kan inte rikta sig till flera parter. Utbetalning kan endast ske till en stödmottagare. En följd av detta är att återkrav endast kan riktas mot stödmottagaren.

Av förordning (EG) 1083/2006 artikel 56 punkt 1 framgår som huvudregel att utgifter ska berättiga till stöd om stödmottagaren de facto har betalat utgifterna. I samma artikel i punkt 2 finns undantag från huvudregeln som säger att vissa utgifter (bidrag in natura, avskrivningskostnader och omkostnader) får behandlas likvärdigt med utgifter som betalats av stödmottagaren.

Av förordning (2007:14) om förvaltning av EG:s strukturfonder framgår av 12 § att stöd endast får betalas ut om utgifterna faktiskt har betalats av stödmottagaren.

I samma förordning 15 § punkt 3 framgår att direkta utgifter är stödberättigande om de har bokförts hos stödmottagaren.

Vidare reglerar 2007:14 19 § vad som utgör bidrag i annat än pengar. Dessa är stödberättigande endast om bidraget består i tillhandahållande av fastigheter, lokaler, utrustning, material, forskning eller förvärvsarbete.

Av (EG) 1083/2006 artikel 56 punkt 2 c framgår taket för hur stor stödandel som kan betalas ut i ett projekt där bidrag i annat än pengar ingår.

Tillväxtverket/förvaltande myndighet har bestämmelser om samverkansprojekt i sina föreskrifter 2008:1 om stöd från Europeiska regionala utvecklingsfonden för program för regional konkurrenskraft och sysselsättning. Av 4 § andra stycket punkt 5 framgår att som underlag till ansökan om stöd ska ansökan innehålla avtal om samverkan mellan sökanden och övriga i projektet ingående organisationer. Vid förändring av avtalet ska stödmottagaren i förväg inhämta Tillväxtverkets beslut, 25 § andra stycket punkt 6. Enligt 26 § ska Tillväxtverket ha rätt att ta del av handlingar om projektet, inklusive räkenskapsinformation, även hos samverkansparterna. Stödmottagaren och samverkansparterna ska hålla handlingar tillgängliga för granskning från Tillväxtverket, nationella revisionsorgan (t ex ESV) samt EU:s institutioner. Handlingar och uppgifter, inklusive räkenskapsinformation, ska hållas tillgängliga i original till och med 31 augusti 2020.

4. Handläggningsrutiner/hantering

- Stödmottagaren ansvarar tillsammans med parterna för att upprätta ett samverkansavtal
- För att förvaltande myndighet ska bevilja ansökan som ett samverkansprojekt ska stödmottagaren bifoga kopia på samverkansavtal, där ska-kraven måste finnas med. Bör-kraven bör också finnas med. Senast vid ansökan om utbetalning ska stödmottagaren bifoga kopia på undertecknat samverkansavtal.
- I samverkansprojekt är stödmottagarens kapacitet extra viktig vad avser projektledning, verksamhetsorganisering och projektredovisning
- Parterna kan enbart fakturera faktiska kostnader, inga vinstpåslag godkänns
- Stödmottagaren ansvarar gentemot förvaltande myndighet för att samla in underlag från parterna och sammanställa det i ansökan om utbetalning
- Förvaltande myndighets kommunikation sker i första hand med stödmottagaren
- Granskning av ansökan om utbetalning görs enligt fastställda rutiner
- Förvaltande myndighet kan göra kontroller på plats både hos stödmottagaren och parterna
- Förvaltande myndighet ska upplysa stödmottagaren om dennes ansvar som stödmottagare - att eventuella återkrav riktas mot stödmottagaren, *inte* mot samverkanspart även om felet uppkommit hos samverkansparten.

5. Redovisningsmetoder

Nedan presenteras två olika metoder för redovisning av samverkansprojekt.

5.1 Faktureringsmetoden

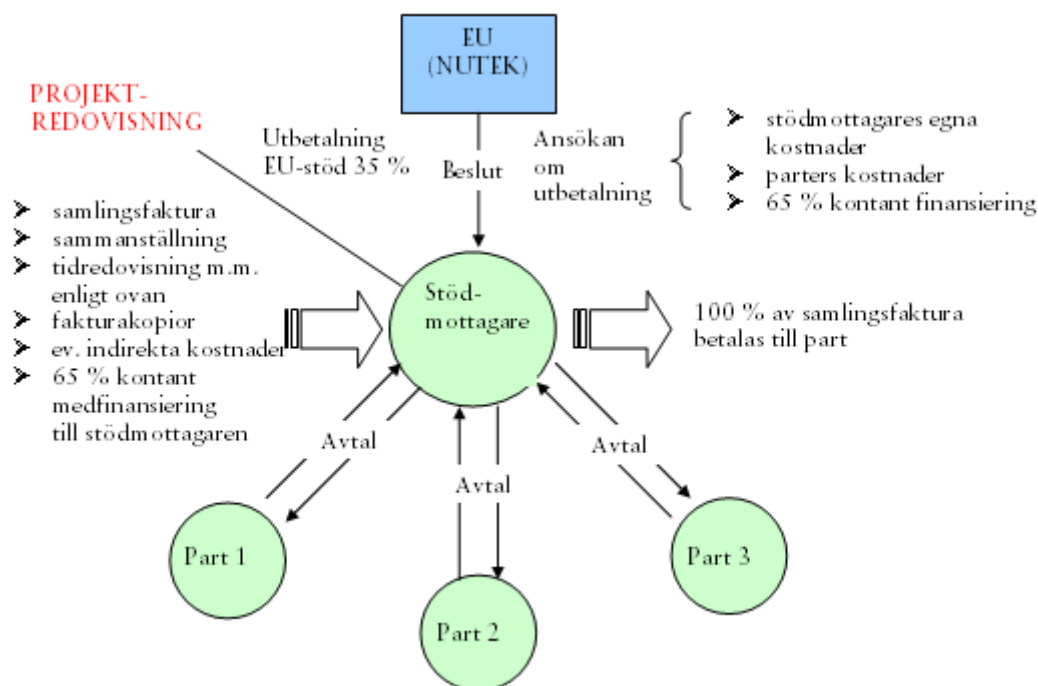
Samtliga kostnader ska vara betalda och bokförda hos stödmottagaren, även om de medverkande parterna har erlagt kostnader för projektets räkning. Parterna måste då vidarefakturera sina respektive kostnader till stödmottagaren.

Stödberättigande utgifter som betalats av och bokförts hos samarbetspart i projektet är stödberättigande och ligger till grund för stöd. Dessa utgifter ska faktureras stödmottagaren genom en samlingsfaktura där alla fakturakopior finns med. Endast faktiska kostnader hos samverkansparter ligger till grund för stöd, inga påslag får göras. Stödmottagaren sammanställer underlaget till ansökan om utbetalning. I ansökan om utbetalning ska kostnader för samverkansparterna redovisas under det kostnadsslag som kostnaden avser och inte som en totalsumma under kostnadsslaget köp av tjänst.

Samverkansparterna redovisar kostnader med följande underlag till stödmottagaren:

- Samlingsfaktura fördelat på rätt kostnadsslag
- Sammanställning där varje underliggande faktura specificeras, alternativt att det görs på samlingsfakturan
- Tidredovisning med timkostnadsberäkning samt lönespecifikation för parter egen personal
- Fakturakopior på faktiska kostnader
- Eventuella indirekta kostnader

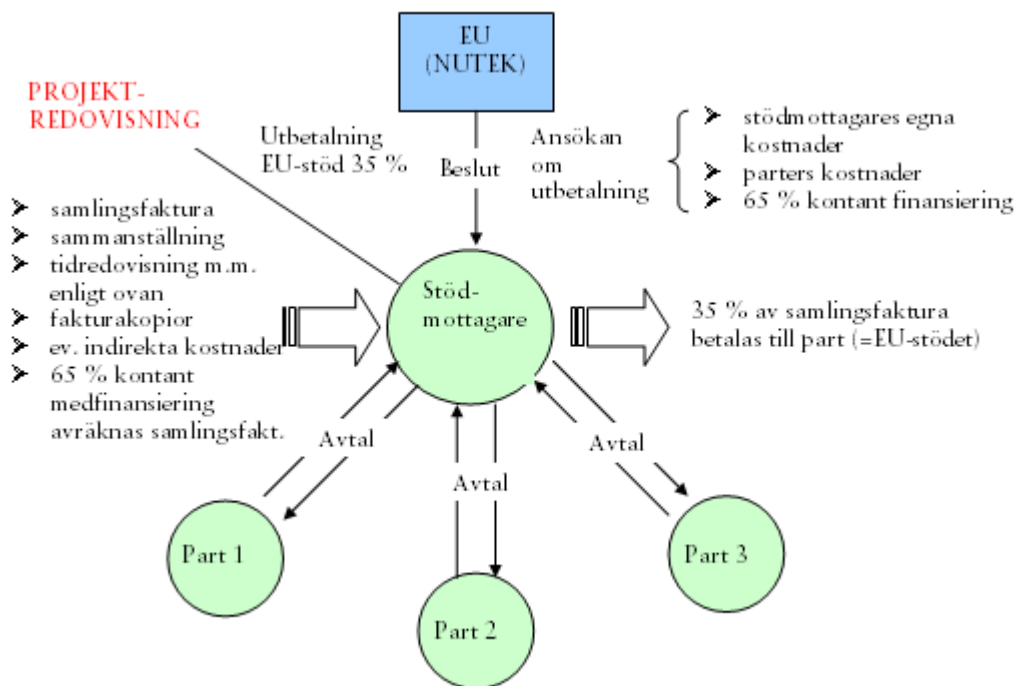
Exempel 1

I exemplet ovan har alla parter samma kontanta medfinansieringsgrad 65 %.

Samverkanspart medfinansierar projektet med faktisk inbetalning av kontanta medel till stödmottagaren. Stödmottagaren betalar belopp till samverkanspart enligt summa på samlingsfaktura. Mellanskillnaden på 35 % motsvarar EU:s stödandel.

Exempel 2 avräkning

Skillnaden i exempel 2 jämfört med exempel 1 är att stödmottagaren betalar EU:s stödandel, exempelvis 35 %, av samlingsfakturan till samverkanspart och resterande del redovisas som kontant medfinansiering. Trots att 65 % av fakturan inte har betalats av stödmottagaren bedömer förvaltande myndighet denna summa som faktiska kostnader i projektet och inte som bidrag i annat än pengar. Därför ska den resterande delen, dvs 65 % redovisas som kontant medfinansiering i ansökan om utbetalning till förvaltande myndighet. Stödmottagaren ska redovisa samverkansparternas kostnader (65 % + 35 % = 100 %) som faktiska.

Anledningen till att förvaltande myndighet bedömer detta är att art 56 punkt 2c sätter begränsning i stödberäkningen att bidrag i annat än pengar är ett eget kostnadsslag och att vi har faktiska kostnader som sätter ett tak för EU-stödet.

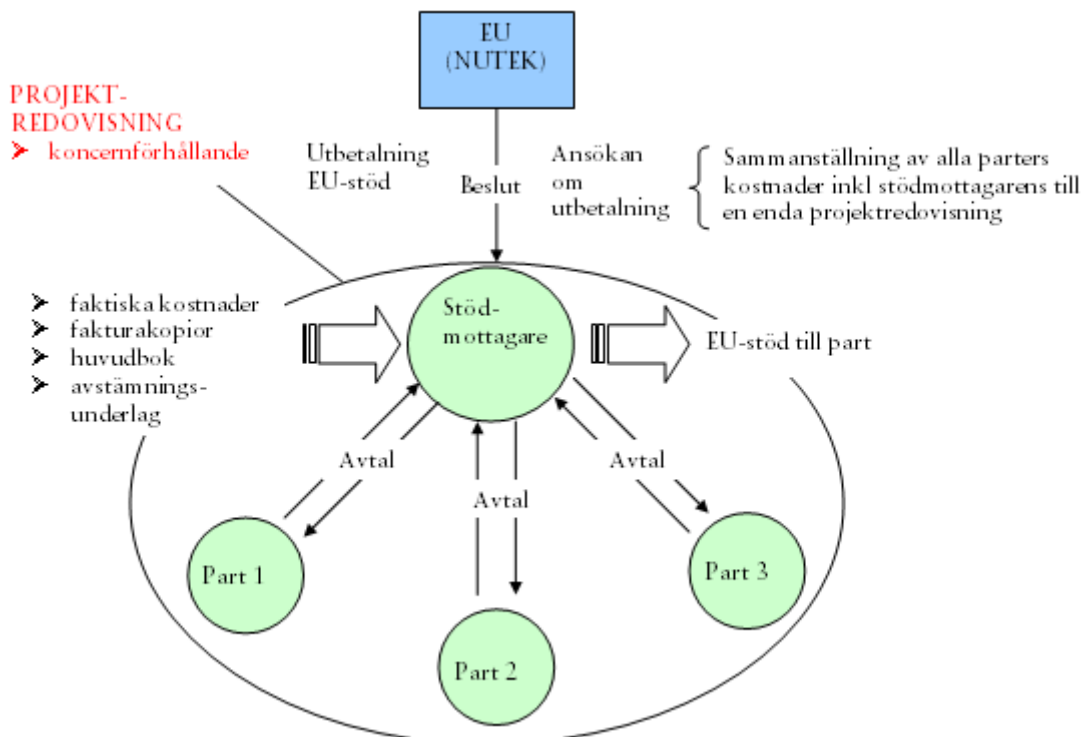
Det första exemplet med redovisning enligt bruttoflöden, är ett mer ”korrekt” sätt och lättare att förklara än det andra alternativet med nettoflöde. Alternativ två kan dock vara en smidigare lösning men rekommendationen är att i första hand alltid redovisa enligt exempel 1 (utan avräkning).

5.2 Rekviseringsmetoden (Rekvisering utan faktura – koncernförhållanden)

Denna metod uppfyller inte nuvarande regler i den svenska förordningen 2007:14; att kostnaderna ska vara betalda av stödmottagaren och bokförda hos stödmottagaren.

Dock förutsätter Tillväxtverket att vi kommer att få en ändring i nuvarande förordning där dessa krav tas bort och redogör därför för metoden.

Exempel rekvireringsmetod

Det som gäller för faktureringsmetoden gäller även för rekvireringsmetoden förutom de skillnader som tas upp i följande beskrivning.

Största skillnaden är att ingen fakturering ska ske mellan part och stödmottagare. Bokföring och betalning sker hos respektive part och stödmottagare. I koncern kan samma projektkod användas i redovisningen för såväl stödmottagare som parter. Parterna sammanställer material som skickas till stödmottagare. Stödmottagaren sammanställer allas redovisningar till en total projektredovisning direkt i ekonomisystemet (fungerar bara för koncerner). Ansökan om utbetalning upprättas och skickas till Tillväxtverket. Stödmottagaren erhåller EU-stöd och betalar i sin tur ut stödet till respektive part.

Där koncernförhållande inte råder kommer rekvireringsmetoden kunna användas som ovan med skillnaden att inte parterna kan använda samma projektkod som stödmottagaren, dock ska parterna ha separat projektredovisning. En total projektredovisning ska göras men den går i dessa fall inte att sammanställa direkt i ekonomisystemet, utan får göras i Excel e.d.

6. Indirekta kostnader samt mervärdesskatt

6.1 Indirekta kostnader

Indirekta kostnader är stödberättigande för alla parter. Om procentsatserna för indirekta kostnader skiljer sig åt mellan parterna anges varje parts tak i beslutet om stöd. Stödmottagaren ska kräva in beräkningsmodell för kostnader som redovisas som en indirekt kostnad hos samverkansparten.

6.2 Mervärdesskatt

När fakturering görs ska kostnaderna faktureras exkl. moms. En stödmottagare i ett EU-projekt omsätter inte skattepliktiga varor eller tjänster enligt mervärdesskattelagen (ML) i egenskap av mottagare av projektmedel. Den fakturering av kostnader mellan parter i ett samverkansprojekt kan närmast jämföras med rekvisition av bidragsmedel. Någon motprestation i form av tillhandahållande av skattepliktiga varor eller tjänster förekommer inte och därmed föreligger ingen skattepliktig omsättning enligt ML.

7. Avgränsningar

7.1 Investeringsprojekt

Det bör vara stödmottagaren som äger större investeringar i ett projekt eftersom det endast är gentemot stödmottagaren som återkravsrätten och granskningsrätten gäller. Förvaltande myndighet har rätt att rikta återkrav i projektet endast gentemot stödmottagaren, dvs den till vilken det gynnande förvaltningsbeslutet är ställt. Samverkansavtalet är en civilrättslig överenskommelse mellan parterna i projektet och utgör inte en rättslig grund för förvaltande myndighet att återkräva stöd av parterna eller utöva granskningsrätten.

Att stödmottagaren äger investeringen gäller särskilt infrastrukturprojekt. Förvaltande myndighet ska säkerställa att ett projekt får behålla sitt stöd från ERUF endast om projektet inom 5 år från det att projektet slutförts inte är föremål för någon betydande förändring som påverkar dess karaktär eller villkoren för dess genomförande eller innebär att ett företag eller ett offentligt organ får en otillbörlig förmån och som följer antingen av en förändring av ägandeförhållandena för en infrastruktur eller av upphörande av en produktionsverksamhet (artikel 57 i förordning EG nr 1083/2006).

Faktureringen mellan parterna i projektet medför inte med automatik att ägandet går över. En äganderättsövergång får rättslig verkan gentemot tredje part på olika sätt. Äganderätten till fast egendom överläts genom att överlåtelseavtal registreras hos inskrivningsmyndigheten. Lös egendom överläts normalt genom besittningsövergång/tradering och ev ingående av köpeavtal (som kan vara muntligt). Fast egendom överläts genom att överlåtelseavtal (formalavtal) registreras hos inskrivningsmyndigheten. För byggnad på annans mark se Jordabalken.

Mot bakgrund av förvaltande myndighets granskningsrätt och rätt att återkräva stöd endast föreligger gentemot stödmottagaren rekommenderas att stödmottagaren är ägare till investeringar för att ansökan ska godkännas som samverkansprojekt.

Vem som ska stå för driften av en investering i projektet bör klargöras i beredningen av ansökan. För att ett företag inte ska gynnas otillbörligt kan upphandling av driften behöva göras.

8. Samverkansavtalet

Stödmottagaren ansvarar tillsammans med samverkansparterna för att upprätta ett samverkansavtal. Samverkansavtalet är ett villkor för att projektet ska godkännas som ett samverkansprojekt, avtalet ska innehålla Förvaltande myndighets ska-krav och bör

innehålla bör-kraven. Förvaltande myndighet är inte avtalspart. Förvaltande myndighet kommer inte att upprätta några avtalsmallar, avtalets utformning och innehåll ska överenskommas mellan avtalsparterna. Men för att Förvaltande myndighet ska kunna bevilja ansökan som ett samverkansprojekt ställs villkor att avtalet ska, respektive bör, innehålla några punkter. Punkterna ska inte bara ses som krav Förvaltande myndighet ställer på projektet, utan är också ett stöd för stödmottagaren att i förhållande till samverkansparterna förtydliga det ansvar som denne som ensam stödmottagare de facto har för återkrav och annat.

Ett samverkansavtal **ska** innehålla:

- 1) en tydlig hänvisning till stödbeslutet – stödmottagaren ska skicka kopia på ERUF-beslutet till parterna
- 2) att ändring av avtalet förutsätter att stödmottagaren i förväg inhämtat förvaltande myndighets godkännande
- 3) att parterna åtar sig att följa nationella och EG-rättsliga bestämmelser om ERUF-stöd, särskilt:
 - a) förordning (EG) nr 1083/2006 om allmänna bestämmelser för ERUF och ESF
 - b) förordning (EG) nr 1080/2006 om ERUF
 - c) förordning (EG) nr 1828/2006 om tillämpningsföreskrifter för ERUF och ESF
 - d) förordning (SFS 2007:14) om förvaltning av EG:s strukturfonder
 - e) Tillväxtverkets föreskrifter (2008:1) om stöd från ERUF
- 4) att parterna åtar sig att följa förvaltande myndighets villkor för stödet
- 5) att parterna åtar sig att vid inköp av varor och tjänster i projektet följa bestämmelser om offentlig upphandling, eller då upphandling inte krävs, affärsmässiga villkor
- 6) att parterna åtar sig att följa bestämmelser om informationskrav och offentliggörande av EU-projekt (EU-logotype etc)
- 7) att parterna åtar sig att spara handlingar i original, inklusive räkenskapshandlingar, t o m 31/8-2020
- 8) att parterna godkänner att företrädare för Tillväxtverket, nationella revisions- eller kontrollorgan (bl a ESV) och EU:s institutioner får rätt att utföra granskning och kontroll på plats hos parterna
- 9) att parterna godkänner beslutad eller författningsreglerad uppföljning och utvärdering av projektet

Ett samverkansavtal **bör** innehålla:

- 1) beskrivning av rutiner för fakturering inom projektet och rutiner för fördelning av stödet
- 2) upplysning att förvaltande myndighet har rätt att avgöra om aktivitet eller kostnad är stödberättigande
- 3) att parterna endast kan rekvirera faktiska kostnader och därmed inte ta med ev vinstpåslag
- 4) reglering av vad som sker om kostnader ej bedöms vara stödberättigande – ska varje part till 100 % själv finansiera de kostnader som förvaltande myndighet inte godkänner?
- 5) reglering av vad som sker vid ev återkrav. (Stödmottagaren ÄR ensam ansvarig gentemot förvaltande myndighet/EU). Vad sker vid parts konkurs? Vad sker vid oegentlighet? Solidariskt ansvar? Delat ansvar? Regressrätt? Ska stödmottagaren ta all risk?
- 6) om parterna ska bistå stödmottagaren vid läges- och slutrapportering
- 7) dokumenthanteringsplan
- 8) hänvisning till förvaltande myndighets hemsida, www.tillvaxtverket.se